

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Mentor in znanje

Oktober/2017

Dober dan vam voščim, spoštovani mentorji,

kaj bi dejali, če bi vas kdo vprašal, v kašnem razmerju ste z animatorjem svojega študijskega krožka? Kaj delate vi, kaj on, kaj postorita skupaj, kje se vajini vlogi morda prekrivata, v čem sta si različni? Hiter odgovor bi morda bil: **vsí smo člani študijskega krožka, a animator in jaz sva najbolj dejavna. Delava različne stvari, a marsikaj postoriva skupaj.**

Kot že veste, smo se v Sloveniji zgledovali po študijskih krožkih, ki so sredi gospodarske krize v začetku 20. st. na Švedskem nastali z nezaposlenimi delavci in za njih, četudi smo osnovni model študijskih krožkov v Sloveniji močno spremenili, spremenili do take mere, da so se kasneje Švedi učili od nas. Ohranili smo učenje drug od drugega ter vzajemno učenje v majhnih skupinah do 12 ali 15 članov. Uvedli smo študijske krožke, ki vodijo v širše v

življenje, dodali smo povezane učne in akcijske cilje (razstave, raziskave, prostovoljno delo, projekti itd). V študijskih krožkih dajemo pomen pisnemu gradivu, knjigam. Večina študijskih krožkov namreč zbledi, če ni pisnega gradiva. "Brati je treba knjige, jih zares prebrati", pravi Olson.

Jan Bystrom, ki je leta 1979 raziskoval študijske krožke, opozarja: »Vsi študijski krožki se ne razvijejo v študijske krožke«, kajti študijske skupine v mentorju preveč rade vidijo učitelja. Drugi študijski krožki spet se ukvarjajo s proizvodi (klekljanjem, kuhanjem), ne pa tudi s študijem! Nekateri študijski krožki uporabljajo celo učbenike, kar naredi člane pasivne. **Da ni nihče pasiven, za to skrbi mentor in skrbi animator.**

Leta 1920, sredi gospodarske krize, **Oscar Olsson**, oče študijskih krožkov, poudari, da je treba za delavce nekaj narediti. *"In to nekaj bo vredno le, če bo nastalo skupaj z njimi (...)*. Edina resnična naloga izobraževanja odraslih je namreč v tem, da se ljudje vključujejo v osveščeno in samoizobraževalno dejavnost". **Tako v študijskih krožkih ni poučevanja, je predvsem spodbujanje k učenju in omogočanje učenja.**

Mentor in animator in cela skupina navajajo študijske vire

Najverjetneje ste sami že izkusili globoke razlike med poučevanjem in učenjem v študijskih krožkih. Proces učenja je drugačen in je prožen. Marsikaj se skozi proces učenja spremeni, ker vaši študenti tako čutijo ali ker imajo to ali ono življenjsko potrebo. "Moj mož je ljubosumen na moje prijateljice, na moj študij, na moje sošolce", je dejala ena mojih študentk v času, ko smo preučevali čustva. Med vsemi čustvi smo tako dali prednost ljubosumnju, druga so prišla na vrsto kasneje. Ali pa: Kaj se dogaja v Kataloniji? Kaj pomeni njihov referendum? V programu *Pravo za vsakdanje življenje* v primeru takšnega vprašanja nemudoma damo prednost vprašanju referenduma. Za kakšno obliko demokracije gre? Gre za odločitev ljudi ali pravno neobvezujočo konzultacijo državljanov?

Študenti sami iščejo vire znanja skupaj z vami. Opozarjajo na filme, prinesejo članke iz dnevnega časopisa, naredijo povzetek te ali one študije. Animatorji so pri tem zelo dejavni.

Predlagajo ustrezne vire. Skupino opozarjajo na dogajanja v mestu, na knjige, ki jih berejo sami ali kdo drug.

Značilnost pravega študijskega krožka ni v tem, da eni dajejo, denimo vi ali animator, drugi porabijo, marveč gre za tovarštvo, delovno skupnost, samostojno dejavnost, medsebojno pomoč, za reševanje problemov, samo-organizacijo.

»Študijski krožek zagovarja načela medsebojne pomoči in sodelovanja, prizadevanje za znanje in kulturo. Od vsakogar zahteva, da daje po svojih močeh in daje vsakomur po njegovih potrebah. Vam zveni znano? Vsak član mora vedeti, da je izobraževanje delo, trud, toda skupno delo naredi, da je nagrada večja. Ustvarja smeh, srečo in daje spodbudo tovarštvu. **Spomnite se naših košarkarjev po osvojeni tekmi in doseženem prvem mestu v Evropi! Takšno veselje je mogoče le v skupnosti.**

Pa lep pozdrav,

Dušana Findeisen